

USTAWA

z dnia 24 marca 1939 r.

o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego.

Art. 1. (1) W myśl art. 12 statutu Banku Polskiego (załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 30 lipca 1936 r. Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 455) zatwierdza się uchwałę Zwyczajnego Walnego Zebrania Akcjonariuszów Banku Polskiego z dnia 13 lutego 1939 r., dotyczącą zmian artykułów: 3—6, 8, 9, 12, 17—19, 21, 22, 25, 27, 31, 34, 35, 39—47, 51—60, 63—65, 67, 68, 71, 75—78, 86—88 oraz zmian układu statutu Banku Polskiego.

(2) Tekst zmienionych artykułów podaje się jako załącznik, stanowiący integralną część ustawy niniejszej.

(3) Układ statutu Banku Polskiego zmieniony został w sposób następujący:

1) przed art. 41 napis „Komisarz Banku” zastępuje się napisem „D. Dyrekcja”;

2) przed art. 42 skreśla się napis „D. Dyrekcja”;

3) przed art. 44 umieszcza się napis „E. Komisja Rewizyjna”;

4) przed art. 45 napis „E. Komisja Rewizyjna” zastępuje się napisem „IV. Komisarz Banku”;

5) przed art. 46 w napisie „IV. Przywilej emisji biletów Banku” cyfrę „IV” zastępuje się cyfrą „V”;

6) przed art. 54 umieszcza się napis „VI. Czynności bankowe”, a przed art. 55 skreśla się napis „V. Czynności bankowe”;

7) przed art. 74 w napisie „VI. Sprawozdanie, bilans i rozdział zysków” cyfrę „VI” zastępuje się cyfrą „VII”;

8) przed art. 79 w napisie „VII. Likwidacja Banku” cyfrę „VII” zastępuje się cyfrą „VIII”;

9) przed art. 85 w napisie „VIII. Szczególne uprawnienia Banku” cyfrę „VIII” zastępuje się cyfrą „IX”.

Art. 2. Minister Skarbu ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst statutu Banku Polskiego (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 455) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą niniejszą.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Załącznik do ustawy z dnia 24 marca 1939 r.
(poz. 142).

Tekst zmienionych artykułów statutu Banku Polskiego.

Art. 3.

Siedzibą Banku jest miasto stołeczne Warszawa. Działalność Banku obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej i może być rozszerzona na mocy odpowiednich układów, zatwierdzonych przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Skarbu, na terytoria włączone do polskiego obszaru celnego.

Bank może na podstawie uchwały Rady Banku otwierać i związać Oddziały i Zastępstwa (placówki inkasowe); uchwała Rady w przedmiocie otwarcia lub zwińnięcia Oddziału wymaga zgody Ministra Skarbu.

Art. 4.

Kapitał zakładowy Banku wynosi sto milionów złotych; składa się z 1.000.000 akcji po 100 złotych.

Art. 5.

Akcje Banku są imienne lub na okaziciela. Każdą wydaną akcję imienną wpisuje się do prowadzonej przez Bank księgi akcjonariuszów z oznaczeniem imienia i nazwiska, miejsca zamieszkania i zawodu właściciela.

Akcje Banku są opatrzone numerami porządkowymi, pieczęcią Banku i podpisami Prezesa i Naczelnego Dyrektora. Podpisy mogą być wykonane sposobem graficznym.

Akcje imienne są wydawane jedynie w odcinkach zbiorowych nie niższych od 10 akcji. Akcje na okaziciela są wydawane w odcinkach po jednej akcji lub, na podstawie uchwały Rady Banku, w odcinkach zbiorowych.

Za zgodą Prezesa Banku akcje na okaziciela mogą być zamienione na akcje imienne.

Art. 6.

Do każdej akcji dołącza się arkusz kuponowy na otrzymywanie dywidendy w ciągu lat 20 oraz talon, za którego zwrotem po upływie lat 20 wydaje się nowy arkusz kuponowy i nowy talon. Na talonie oznacza się numer akcji, na kuponach zaś numer akcji oraz lata w porządku kolejnym. Kupony i talony winny być opatrzone graficznie wykonanym podpisem Naczelnego Dyrektora.

Art. 8.

Właściciel utraconej akcji imiennej może wystąpić do Banku z pisemnym wnioskiem o jej unieważnienie i wydanie mu nowej. We wniosku należy uwiarogodnić fakt utraty akcji i okoliczności, w jakich została utracona.

Bank ogłasza o utracie akcji w Monitorze Polskim, wzywając posiadacza lub inne osoby, roszczące sobie prawa do utraconej akcji, aby przed upływem trzech miesięcy od daty ogłoszenia okazali ją Bankowi lub zgłosili umotywowane sprzeciwy przeciwko jej unieważnieniu.

Jeżeli w ciągu terminu trzymiesięcznego od daty ogłoszenia o utracie akcji nikt się nie zgłosi z akcją ani nie wnieśli sprzeciwu, wówczas Bank ogłosi w Monitorze Polskim o unieważnieniu akcji i wyda wnioskodawcy nową akcję imienną wraz z talonem i niepłatnymi kuponami, opatrzoną tym samym numerem i wzmianką, że została wydana w zamian unieważnionej.

Koszty tego postępowania oraz koszty sporządzenia nowej akcji ponosi właściciel utraconej akcji.

W razie zgłoszenia sprzeciwu Bank odesła strony na drogę sądową.

Unieważnienie akcji na okaziciela przeprowadza się według ogólnych przepisów prawnych.

Art. 9.

Opłaty na rzecz Banku za wpisanie do księgi akcjonariuszów lub za wydanie nowych akcji w zamian utraconych określa Rada Banku.

Art. 12.

Do kompetencji Walnego Zebrania należą następujące sprawy:

- a) zatwierdzanie sprawozdań rocznych, bilansu, rachunku zysków i strat oraz projektowanego podziału zysków;
- b) wybory członków Rady Banku i Komisji Rewizyjnej, ich zastępców oraz ustalenie dla nich wynagrodzenia;
- c) sprawy wniesione przez Radę Banku;
- d) powiększanie kapitału zakładowego;
- e) inne zmiany statutu;
- f) likwidacja Banku.

Uchwały Walnego Zebrania, dotyczące powiększenia kapitału zakładowego, wymagają zatwierdzenia przez Ministra Skarbu.

Uchwały, dotyczące innych zmian statutu oraz likwidacji w czasie trwania przywileju emisyjnego, wymagają zatwierdzenia przez władze ustawodawcze.

Art. 17.

Prawo jednego głosu na Walnym Zebraniu daje każde 10 akcji, jednakże nikt nie może mieć więcej niż 1.000 głosów.

Art. 18.

Każdy akcjonariusz, uprawniony do udziału w Walnym Zebraniu, może wykonywać swoje prawa przez pełnomocnika.

Pełnomocnikiem osoby fizycznej może być tylko akcjonariusz uprawniony do udziału w Walnym Zebraniu, lecz nikt nie może posiadać więcej niż 1.000 głosów razem z własnymi.

Pełnomocnikiem osoby prawnej może być osoba, wskazana piśmiennie przy zgłaszaniu się o kartę wstępu, bez względu na to, czy jest akcjonariuszem Banku.

Każdemu akcjonariuszowi wolno mieć tylko jednego pełnomocnika.

Pełnomocnictwa do uczestniczenia i głosowania na Walnym Zebraniu są wolne od opłat stemplowych.

Pełnomocnictwa wystawia się w formie listu do Dyrekcji Banku Polskiego, podpisanego własnoręcznie pełnym imieniem i nazwiskiem akcjonariusza.

Art. 19.

Pełnomocnictwa do uczestniczenia na Walnym Zebraniu winny być przedstawione Dyrekcji Banku w Warszawie najpóźniej na siedem dni przed terminem Zebrania dla wpisania na listę upoważnionych do głosowania i przygotowania kart wstępu z oznaczeniem ilości głosów.

Akcjonariusze otrzymują karty wstępu na podstawie zapisów w księdze akcjonariuszów. Wydawanie kart wstępu rozpoczyna się na dwa

tygodnie przed terminem Zebrania i przerywa się na trzy dni przed Zebraniem.

W razie zwołania Walnego Zebrania w sposób, przewidziany w drugim ustępie art. 15, wydawanie kart wstępu przerywa się dopiero w przeddzień Walnego Zebrania.

Art. 21.

Uchwały Walnego Zebrania są ważne, gdy biorą w nim udział akcjonariusze, którzy reprezentują co najmniej 1/5 część akcji uprawniających do uczestniczenia w Walnym Zebraniu, jednakże do rozstrzygnięcia spraw, dotyczących powiększenia kapitału zakładowego, zmian w statucie, a także likwidacji Banku, potrzebna jest obecność reprezentantów co najmniej połowy akcji, uprawniających do uczestniczenia w Walnym Zebraniu. W razie braku kompletu ma być w przeciągu 14 dni zwołane powtórne Walne Zebranie, którego uchwały są ważne bez względu na ilość obecnych. Na powtórny Zebraniu mogą być rozpatrywane tylko sprawy umieszczone na porządku obrad Zebrania, które do skutku nie doszło.

Art. 22.

Na Walnym Zebraniu przewodniczy Prezes Banku, a w razie jego nieobecności członek Rady z wyboru, wyznaczony przez Ministra Skarbu (art. 39). Protokół Zebrania prowadzi sekretarz powołany przez przewodniczącego.

Art. 25.

Rada Banku składa się z Prezesa Banku, mianowanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 35), oraz 12 członków Rady, wybieranych przez Walne Zebranie, które wybiera nadto corocznie trzech zastępców.

Ministrowi Skarbu w ciągu 3 dni po dokonaniu wyborów przysługuje prawo założenia sprzeciwu przeciwko wyborowi któregośkolwiek z członków Rady lub zastępców.

W razie ustąpienia członka Rady lub zgłoszenia przez Ministra Skarbu sprzeciwu przeciwko wyborowi któregośkolwiek członka Rady, wchodzi ten zastępca, który otrzymał najwięcej głosów; przy równej liczbie głosów wchodzi starszy wiekiem. Zastępca sprawuje czynności członka Rady aż do najbliższego Zwyczajnego Walnego Zebrania.

Obok członków Rady z wyboru wchodzi z urzędu do Rady Komisarz Banku, a w jego nieobecności Zastępca Komisarza (art. 45).

Art. 27.

Każdy członek Rady z wyboru winien przez czas pełnienia swych czynności posiadać w de-

pozycie Banku co najmniej 100 akcji, zapisanych na jego własne nazwisko.

Art. 31.

Na posiedzeniach Rady przewodniczy Prezes Banku, a w razie jego nieobecności członek Rady z wyboru, wyznaczony przez Ministra Skarbu (art. 39).

Posiedzenie jest zdolne do uchwał, o ile oprócz przewodniczącego jest obecnych co najmniej 7 członków.

Art. 34.

Rada Banku ustala, jakie osoby i w jaki sposób podpisują zobowiązania, dokumenty i korespondencję Banku.

Spis osób, upoważnionych do podpisywania za dany Wydział Dyrekcji lub Oddział Banku, umieszcza się na widocznym miejscu w danym Wydziale Dyrekcji lub Oddziale.

Art. 35.

Prezesa Banku mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów na okres pięciu lat. Po upływie tego terminu Prezes może być mianowany ponownie.

Prezes nie może być jednocześnie posłem lub senatorem, sprawować żadnego płatnego państwowego lub komunalnego urzędu, zajmować żadnego płatnego prywatnego stanowiska, należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa ani też być spółnikiem spółki jawnej lub komandytowej; poza tym musi odpowiadać warunkom, wymienionym w punktach b) i c) art. 16.

Przepisy niniejszego artykułu nie dotyczą przedsiębiorstw, w których Bank bierze udział w myśl art. 56.

Art. 39.

Minister Skarbu wyznacza członka Rady z wyboru, który w razie nieobecności Prezesa Banku zastępuje go w przewodnictwie na Walnym Zebraniu i w Radzie Banku.

Art. 40.

Przed objęciem urzędowania Prezes Banku składa na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej uroczyste ślubowanie, że będzie sprawował swoje obowiązki zgodnie z zadaniami i statutem Banku oraz wszelkimi siłami dążył do wypełnienia przez Bank jego zadań publicznych.

Takie samo ślubowanie składają członkowie Rady na ręce Prezesa Banku.

Art. 41.

Dyrekcja Banku, będąca jego organem wykonawczym i administracyjnym, składa się z Naczelnego Dyrektora i Dyrektorów w liczbie oznaczonej przez Radę, wybranych przez Radę i zatwierdzonych przez Ministra Skarbu. Członkowie Dyrekcji nie mogą być posłami i senatorami i nie mogą zajmować żadnych płatnych stanowisk poza Bankiem, z wyjątkiem przedsiębiorstw, w których Bank bierze udział w myśl art. 56.

W czasie nieobecności Naczelnego Dyrektora zastępuje go jeden z Dyrektorów, wyznaczony przez Radę.

Uposażenie Naczelnego Dyrektora i Dyrektorów jest stałe i nie może być uzależnione ani od zysków, ani od obrotów Banku i przedsiębiorstw, w których Bank bierze udział (art. 56). Wysokość wynagrodzenia oznacza Rada Banku.

Art. 42.

Naczelnny Dyrektor lub jego zastępca bierze udział w obradach Rady bez prawa głosowania i przedstawia jej wszelkie wnioski Dyrekcji.

Art. 43.

Posiedzenia Dyrekcji zwołuje Naczelnny Dyrektor lub jego zastępca, zawiadamiając o tym Prezesa Banku. Prezes przewodniczy na posiedzeniu Dyrekcji, jeżeli jest na nim obecny. Uchwały zapadają prostą większością głosów członków Dyrekcji i powinny być zaprotokołowane, a protokół przedstawiony Prezesowi.

Jeżeli uchwała Dyrekcji nie jest, zdaniem Prezesa, zgodna z podstawowymi zamierzeniami Banku, może on wstrzymać jej wykonanie aż do decyzji Rady.

Art. 44.

Walne Zebranie wybiera 5 członków Komisji Rewizyjnej i 3 zastępców (art. 23).

Członek Komisji Rewizyjnej winien przez czas pełnienia swych czynności posiadać co najmniej 10 akcji imiennych Banku i być zapisany w księdze akcjonariuszów.

Komisja Rewizyjna rozpatruje w pierwszym kwartale każdego roku bilans Banku i składa sprawozdanie Walnemu Zebraniu. Niezależnie od tego Komisja Rewizyjna może dokonywać w każdym czasie rewizji poszczególnych czynności Banku po uprzednim porozumieniu się z Prezesem Banku, który może również zażądać dokonania rewizji.

Komisja ma prawo żądać od Dyrekcji i od Rady Banku wszelkich wyjaśnień i okazania potrzebnych ksiąg i dowodów Banku.

Komisja Rewizyjna wybiera przewodniczącego ze swego grona i uchwała swoje wnioski większością głosów. Do prawomocności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej 3 członków.

W razie ustąpienia członka Komisji Rewizyjnej wchodzi zastępca, który otrzymał największą ilość głosów. Zastępcy mogą być również powoływani do czynności rewizyjnych w razie nieobecności członka Komisji.

Członkowie Komisji Rewizyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości oznaczonej przez Walne Zebranie.

Art. 45.

Ministrowi Skarbu przysługuje prawo mianowania Komisarza Banku oraz Zastępcy Komisarza. Komisarz Banku, a w jego nieobecności Zastępca Komisarza, jest członkiem Rady Banku z urzędu.

Komisarz Banku i Zastępca Komisarza mogą brać udział w posiedzeniach Dyrekcji Banku z głosem doradczym oraz mają prawo żądania od władz Banku wszelkich wyjaśnień.

Komisarz Banku i Zastępca Komisarza otrzymują stałe uposażenie z funduszków Banku, ustalone przez Ministra Skarbu.

Do Komisarza Banku i jego Zastępcy nie stosują się postanowienia art. 29 statutu.

Art. 46.

Bank posiada do 31 grudnia 1954 r. wyłączny przywilej wypuszczania biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym i posiadających nieograniczoną moc umarzania zobowiązań przez zapłatę, wyjąwszy wypadki, w których na mocy wyraźnego postanowienia ustawy lub umowy zapłata ma nastąpić w inny sposób.

Przywilej ten może być przedłużony na mocy osobnej ustawy.

Art. 47.

Bank będzie miał obowiązek wymiany wypuszczonych biletów bankowych na każde żądanie i w nieograniczonych ilościach na złoto w monetach lub sztabach.

Termin rozpoczęcia przez Bank obowiązkowej wymiany biletów na złoto według ustawowego stosunku zostanie oznaczony rozporządzeniem Rady Ministrów, wydanym na wniosek Ministra Skarbu, opierający się na uchwale Rady Banku.

Do czasu wejścia w życie wymiany w myśl ustępu pierwszego niniejszego artykułu Bank wymienia bilety bankowe na czeki zagraniczne według kursów Giełdy Pieniężnej w Warszawie z zachowaniem postanowień ustawy monetarnej i przepisów o obrocie pieniężnym z granicą.

Wymiana odbywa się tylko w siedzibie Banku w Warszawie.

Art. 51.

Łączna kwota znajdujących się w obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań ma być pokryta następującymi aktywami:

- a) złotem w monetach i sztabach;
- b) pieniędzmi zagranicznymi i dewizami (art. 54 ust. 2) płatnymi najdalej w ciągu 6 miesięcy;
- c) zapasem polskich monet srebrnych i bilonu; zapas ten nie może przekraczać 5% ogólnej sumy obiegu biletów bankowych;
- d) weksłami, warrantami, czekami i kuponami od papierów wartościowych (art. 58);
- e) pożyczkami na zastaw wartości wyszczególnionych w art. 63;
- f) biletami skarbowymi (art. 60);
- g) zapasem papierów procentowych, określonych w art. 54 punkt e);
- h) długiem Skarbu Państwa z tytułu kredytów przewidzianych w art. 55 względnie obligami, o których mowa w art. 55 punkt b).

Art. 52.

Bank obowiązany jest posiadać zapas złota w stosunku, odpowiadającym przynajmniej 40% sumy, o jaką obieg biletów bankowych łącznie ze stanem natychmiast płatnych zobowiązań przekracza kwotę 800 milionów złotych.

Rada Banku może za zgodą Ministra Skarbu podwyższać w zależności od sytuacji rynku pieniężnego wymienioną w ustępie pierwszym niniejszego artykułu granicę 800 milionów złotych, jednak najwyżej do 1.200 milionów złotych.

Od zapasu złota potrąca się zobowiązania z tytułu pożyczek zabezpieczonych złotem Banku.

Art. 53.

Bank wymienia na każde żądanie złoto w monetach i sztabach na bilety bankowe według ustawowego stosunku z prawem potrącenia kosztów bicia, badania technicznego i innych opłat. Wysokość tego potrącenia, do czasu ustalenia go przez przepisy o wybijaniu polskich monet złotych, określać będzie Rada Banku.

Art. 54.

Do zakresu działania Banku należy:

- a) dyskont weksli, warrantów, czeków i kuponów od papierów wartościowych (art. 58);
- b) udzielanie pożyczek na zastaw wartości, wyszczególnionych w art. 63;

- c) kupno i sprzedaż złota;
- d) kupno i sprzedaż pieniędzy zagranicznych oraz dewiz, utrzymywanie za granicą rachunków oraz korzystanie z kredytów, potrzebnych do wykonywania tych czynności, przy czym Bank ma prawo oddawać w zastaw swój portfel wekslowy oraz inne wartości i redyskontować weksle krajowe lub zagraniczne;
- e) kupno i sprzedaż papierów procentowych państwowych, komunalnych i hipotecznych, notowanych na giełdach krajowych. Ogólna suma, zużyta na zakup tych papierów, nie może przekraczać 200 milionów złotych; kwota ta nie obejmuje papierów procentowych, zakupionych na lokatę funduszu zapasowego i funduszu emerytalnego;
- f) kupno i sprzedaż biletów skarbowych (art. 60);
- g) otwieranie rachunków żywych i przyjmowanie wkładów (art. 69);
- h) sprzedaż przekazów i wypłat na własne Oddziały;
- i) inkasowanie weksli i innych dokumentów;
- j) przyjmowanie depozytów na przechowanie i do administracji (art. 71);
- k) załatwianie wszelkich zleceń komisyjnych z dziedziny bankowej.

Do dewiz, w myśl punktu d), zalicza się: wierzytelności w bankach zagranicznych, czeki i przekazy na banki zagraniczne oraz weksle akceptowane przez firmy zagraniczne i płatne w ciągu 6 miesięcy.

Art. 55.

Na czas trwania przywileju emisyjnego Bank udziela Skarbowi Państwa następujących kredytów:

- a) bezprocentowego kredytu w otwartym rachunku, z którego Skarb Państwa korzysta do wysokości 150 milionów złotych;
- b) oprocentowanego amortyzacyjnego kredytu do wysokości 515 milionów złotych na konsolidację niektórych kredytów, udzielonych przez Bank w okresie od 1931 r. do chwili wejścia w życie niniejszego artykułu Bankowi Gospodarstwa Krajowego i Państwowemu Bankowi Rolnemu. Dług Skarbu Państwa z tytułu tego kredytu może być książkowy lub w całości bądź w części zamieniony na obligi Skarbu Państwa, względnie do wysokości 188 milionów złotych na gwarantowane przez Skarb Państwa obligi Przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i Państwowego Funduszu Drogowego. Wierzytelności Banku z tytułu tego kredytu oprocentowane będą w wy-

sokości 3% w stosunku rocznym. Sposób amortyzacji i pozostałe warunki tego kredytu ustali umowa Banku z Ministrem Skarbu.

Poza wypadkami, określonymi niniejszym statutem, Bank nie może dokonywać żadnych operacji, których wynikiem byłoby udzielenie Skarbowi Państwa kredytu.

Art. 56.

Bank nie może nabywać na swój własny rachunek akcji i udziałów, z wyjątkiem akcji lub udziałów przedsiębiorstw przygotowujących bilety bankowe, przedsiębiorstw, mających na celu budowę i prowadzenie elewatorów zbożowych oraz przedsiębiorstw, utworzonych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, mających bezpośrednio na celu ułatwianie działalności Banku. Udział Banku w kapitale zakładowym wymienionych przedsiębiorstw nie może razem wynosić więcej niż 28 milionów złotych.

Ponadto Bank może brać udział w instytucjach międzynarodowych, mających na celu ułatwianie współpracy banków emisyjnych.

Poza wypadkami, przewidzianymi w art. 57, Bank nie może nabywać na własność nieruchomości, o ile nie są potrzebne na pomieszczenie Banku i jego pracowników lub nie zostają nabyte na lokatę funduszu emerytalnego.

Bank nie może kupować na własny rachunek ani udzielać pożyczek na zastaw własnych akcji, jednakże może je nabywać dla umieszczenia funduszu emerytalnego pracowników Banku.

Bank może przyjmować własne akcje na dodatkowe zabezpieczenie swoich roszczeń, wynikających z czynności bankowych, wymienionych w art. 54 punkt a) i b) statutu, oraz jako kaucje na zabezpieczenie operacji objętych czynnościami Zastępstw Banku Polskiego.

Art. 57.

Bank może nabywać na własność nieruchomości i przejmować wierzytelności hipoteczne i inne prawa rzeczowe w drodze świadczenia w zamian zapłaty, przelewu lub egzekucji tylko na pokrycie i zabezpieczenie swoich należności wątpliwych lub niezapłaconych w terminie. Bank obowiązany jest pozbyć się tych praw najpóźniej w przeciągu roku od daty nabycia. Przedłużenie terminu może nastąpić jedynie za zgodą Prezesa Banku.

Art. 58.

Bank dyskontuje:

- a) weksle, powstałe z dokonanych obrotów gospodarczych. Weksle te mają być w chwili przyjęcia płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy w miejscowościach,

w których Bank ma swój Oddział lub Zastępstwo, przy czym winny być opatrzone z zasady co najmniej trzema, a wyjątkowo tylko dwoma podpisami osób, całkowicie zasługujących na zaufanie. Weksle rolnicze mogą być 6-miesięczne. Weksle zabezpieczone rejestrowym zastawem rolniczym oraz weksle, wynikające z udzielonych przez instytucje kredytowe zaliczkowych kredytów na sprzedaż płodów rolnych, mogą być 9-miesięczne; również 9-miesięczne mogą być weksle, pochodzące z kredytów sezonowych, zaciągniętych przez przedsiębiorstwa tych związanych z rolnictwem gałęzi przemysłu, które ustali Rada Banku;

- b) warranty płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy i opatrzone co najmniej dwoma podpisami osób lub firm, całkowicie zasługujących na zaufanie;
- c) czeki na krajowe instytucje kredytowe;
- d) kupony od papierów wartościowych państwowych, komunalnych i hipotecznych, płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy od dnia zdyskontowania.

Bank nie jest obowiązany do wyjawiania powodów niedokonania dyskonta.

Art. 59.

Dyskont wartości, wymienionych w art. 58, odbywa się w całym Państwie według jednolitej stopy dyskontowej, ustalonej przez Radę Banku i ogłaszanej w Monitorze Polskim.

Art. 60.

Bank może kupować i sprzedawać bilety skarbowe, dopuszczone do obrotów giełdowych. Ogólna suma biletów skarbowych, posiadanych przez Bank, nie może przekraczać kwoty 400 milionów złotych. Kwota ta nie obejmuje biletów skarbowych, zakupionych na lokatę funduszu zapasowego i funduszu emerytalnego.

Art. 63.

Bank udziela pożyczek i otwiera kredyty na przeciąg czasu nie dłuższy niż 3 miesiące na zastaw:

- a) papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu, notowanych na giełdach krajowych;
- b) weksli, odpowiadających warunkom art. 58 punkt a) i płatnych w kraju lub za granicą w walucie polskiej lub zagranicznej w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy, a w odniesieniu do tych weksli, jakie w myśl art. 58 punkt a) mogą być 9-miesięczne, płatnych w terminie nie dłuższym niż 9 miesięcy;
- c) dewiz, odpowiadających warunkom art. 54 ust. 2.

Ogólny stan udzielonych pożyczek i przyznanych kredytów, w myśl niniejszego artykułu, nie może przekroczyć kwoty 300 milionów złotych.

Art. 64.

Zastaw, zabezpieczający pożyczkę, zostaje ustanowiony przez oddanie przedmiotu zastawu Bankowi przy deklaracji, w której zastawca wyraża zgodę na sprzedaż oddanego w zastaw przedmiotu w trybie art. 67 niniejszego statutu.

Art. 65.

Rada Banku ustala jednolitą stopę procentową od pożyczek i kredytów zabezpieczonych zastawem oraz oznacza, jakie papiery wartościowe i w jakim procencie swojej wartości mogą być przyjmowane do zastawu.

Stopa procentowa od pożyczek i kredytów zabezpieczonych zastawem, powinna być co najmniej o $\frac{1}{2}\%$ wyższa od stopy dyskontowej.

Art. 67.

Jeżeli pożyczka zabezpieczona zastawem nie została spłacona w ciągu 10 dni po ustalonym terminie, wówczas Bank ma prawo sprzedać przedmiot zastawu bez stawiania dłużnika w zwłocę i bez zawiadamiania go o sprzedaży. Bank może dokonać sprzedaży na giełdzie, w drodze licytacji publicznej lub skupić przedmiot zastawu na własny rachunek po kursie giełdowym, obliczonym według średniej ceny dnia, w którym Bank wysłał zastawcy zawiadomienie o dokonanym skupie.

Termin, w którym Bank może sprzedać przedmiot zastawu, zależy od uznania Banku.

Nadwyżkę, powstałą po potrąceniu należności Banku z tytułu pożyczki i kosztów sprzedaży zastawu, zwraca się dłużnikowi.

Bank ma prawo zwrócić się bezpośrednio do dłużnika z żądaniem zwrotu długu nie spłaconego w terminie, niezależnie od tego, czy skorzystał z praw, ciążących na zastawionym przedmiocie.

Art. 68.

Przyjęte na zabezpieczenie należności Banku zastawy nie podlegają zajęciu w poszukiwaniu jakichkolwiek należności prywatnych, skarbowych czy innych, a w razie upadłości dłużnika nie mogą być przekazane do masy upadłościowej przed całkowitym zaspokojeniem przypadających Bankowi należności z tytułu udzielonej na ich zastaw pożyczki w kapitale, procentach i kosztach. Skutkiem tego sprzedaż zastawu na pokrycie należności Banku, zarządzona na mocy art. 67, nie może być wstrzymana przez żadne czynności prawne.

Art. 71.

Bank przyjmuje na przechowanie złoto, gotówkę oraz dowody nieopieczętowane, a papiery wartościowe — na przechowanie i do administracji.

Art. 75.

Z całego czystego rocznego zysku przeznaczają się 10% na fundusz zapasowy aż do chwili, gdy fundusz ten dojdzie do 20% kapitału zakładowego; w następnych latach przeznaczają się na ten cel 5% aż do chwili, gdy fundusz zapasowy dojdzie do połowy kapitału zakładowego.

Z reszty wydziela się przede wszystkim akcjonariuszom dywidendę nie wyższą niż 6%. Jeśli, po potrąceniu na fundusz zapasowy, zysk nie przekroczy 12% kapitału zakładowego, to z części zysku, pozostałej po odliczeniu 6% dywidendy, przeznaczają się połowę dla akcjonariuszów na superdywidendę a połowę dla Skarbu Państwa. O ile zysk, wykazany po potrąceniu na fundusz zapasowy, przekracza 12% kapitału zakładowego, to z nadwyżki, pozostałej po odliczeniu 6% dywidendy, 3% superdywidendy i 3% dla Skarbu Państwa, przypada $\frac{1}{3}$ na dalszą superdywidendę, a $\frac{2}{3}$ dla Skarbu Państwa.

Walne Zebranie może na wniosek Rady Banku całość lub część kwoty, przewidzianej na superdywidendę, przeznaczyć na rezerwę na uzupełnianie w latach następnych dywidendy oraz superdywidendy do łącznej wysokości 8%, jeżeli zyski Banku za dany rok operacyjny nie wystarczają na wydzielenie dywidendy w wysokości 6% i superdywidendy w wysokości 2%.

O ile zyski roczne nie wystarczają na wydzielenie dywidendy w wysokości 4%, zaś fundusz zapasowy wynosi więcej niż 10% kapitału zakładowego, to można z niego uzupełnić dywidendę do 4%.

Art. 76.

Fundusz zapasowy jest przeznaczony na pokrycie strat i odpisów, nie dających się pokryć z rocznych zysków oraz na uzupełnienie dywidendy do 4% (art. 75).

Fundusz zapasowy ulega zmniejszeniu o straty, wynikłe na lokacie tegoż funduszu do dnia 31 grudnia 1938 r.

Co najmniej połowa funduszu zapasowego musi być lokowana w papierach państwowych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

Art. 77.

Akcje Banku i wypłacona od nich dywidenda i superdywidenda nie podlegają do 31 grudnia 1954 roku żadnym podatkom.

Art. 78.

Bank winien ogłaszać w Monitorze Polskim:

- a) bilans i roczne zamknięcie rachunku zysków i strat najpóźniej na dwa tygodnie przed Walnym Zebraniem;
- b) skrócony bilans za każdą dekadę najdalej w 7 dni po jej upływie.

Skrócony bilans musi zawierać następujące pozycje:

A. Po stronie czynnej:

- a) złoto;
- b) pieniądze zagraniczne i dewizy;
- c) polskie monety srebrne i bilon;
- d) portfel weksli, warrantów, czeków i kuponów;
- e) pożyczki i kredyty zabezpieczone zastawami;
- f) portfel biletów skarbowych;
- g) portfel papierów procentowych;
- h) dług Skarbu Państwa z tytułu kredytu bezprocentowego;
- i) dług Skarbu Państwa z tytułu oprocentowanego kredytu amortyzacyjnego (z udziałem na dług książkowy i dług zamieniony na obligi Skarbu Państwa, względnie na obligi, wymienione w art. 55 punkt b);
- j) nieruchomości i ruchomości;
- k) inne aktywa.

B. Po stronie biernej:

- a) kapitał zakładowy;
- b) fundusz zapasowy;
- c) bilety bankowe w obiegu;
- d) rachunki żyrowe (z udziałem na rachunki: kas państwowych, banków i innych instytucji kredytowych, pozostałe rachunki żyrowe) i inne natychmiast płatne zobowiązania;
- e) inne pasywa.

Art. 86.

Wszelkie dowody, wystawiane przez Bank, są wolne od opłat stemplowych.

Art. 87.

Księgi Banku i inne zapisy, wchodzące w skład księgowości Banku oraz wyciągi z nich uwierzytelnione przez Bank, mają moc dowodową dokumentów publicznych, a dokumenty, stwierdzające zobowiązania z oświadczeniem Banku, że oparte na nich roszczenie jest wymagalne i prawnie dojrzałe do egzekucji, mają moc tytułów egzekucyjnych.

Klauzulę wykonalności tym tytułom nadaje właściwy sąd grodzki według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 88.

Bank nie podlega wpisowi do rejestru handlowego.